

Seat No. : _____

AC-120
April-2023
B.A., Sem.-VI
CC-312 : Gujarati
(ભાષાવિજ્ઞાન)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 4 એ વિષયલક્ષી છે.

(2) પ્રશ્નક્રમાંક 5 એ ઓબ્જેક્ટીવ છે. તેમાં ગમે તે સાતના જ જવાબ લખવાના છે.

(3) પાંચેય પ્રશ્નો ફરજિયાત લખવાના છે.

1. સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક બાબતો સાથે ગુજરાતી ભાષાના શબ્દભંડોળ – વૈભવનો વિગતે પરિચય આપો. 14

અથવા

ટૂંકમાં નોંધ રૂપે જવાબો લખો : (ગમે તે બે) 14

- (1) અરબીને ફારસી અંગસાધક પૂર્વને પર પ્રત્યયો
- (2) ગુજરાતી તદ્ભવ બધા જ પ્રત્યયો
- (3) સ્વાનુકારી અને દ્વિરુક્ત પ્રયોગો

2. ગમે તે બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો : 14

- (1) ગુજરાતી વચન વ્યવસ્થા અને બહુવચન “ઓ” પ્રત્યય પ્રયોગક્ષેત્ર.
- (2) ગુજરાતી ભાષાની લિંગ વ્યવસ્થા
- (3) ગુજરાતી ભાષામાં વિભક્તિ વ્યવસ્થા
- (4) સમાસના પ્રકારોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

3. ગમે તે બે મુદ્દાઓ પર ટૂંકનોંધ લખો : 14

- (1) સંયોજકો અને નિપાતો
- (2) કૃદંતના વિવિધ પ્રયોગો અને અર્થ
- (3) સંયુક્ત ક્રિયાપદો
- (4) ક્રિયા વિશેષણો

4. વાક્ય એટલે શું ? તે સમજાવી વાક્યની રચનાની દૃષ્ટિએ પડતાં પ્રકારો વિશે ઉદાહરણ સહિત ચર્ચા કરો. 14

અથવા

ટૂંકનોંધની રીતે જવાબો લખો : 14

- (1) વાક્યના કારકલક્ષી પ્રકારો
- (2) વાક્યના પ્રયોજનમૂલક પ્રકારો

5. વિકલ્પોને યોગ્ય રીતે સમજીને સાચા જવાબો લખો : (કોઈપણ સાત જ)
- (1) હાથ, કાન, દાંત અને આજ.....એ શબ્દો કયા નામે ઓળખાય છે ?
 (a) તત્સમ (b) અંગવિસ્તારક (c) તદ્ભવ
 - (2) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'વિ' પ્રત્યય લાગવાથી અભાવ-વિરોધનો અર્થ વ્યક્ત કરે છે ?
 (a) વિજ્ઞાન (b) વિધવા (c) વિશિષ્ટ
 - (3) ખડકી, બાવળ, ઓઢવું ને વોંકળો – જેવા શબ્દો કયા વર્ગના છે ?
 (a) દશ્ય (b) તદ્ભવ (c) અરબી ફારસી
 - (4) ટકાઉ, શિખાઉ, કમાઉ કે પડાઉ જેવા-શબ્દોમાં પ્રત્યય "આઉ" ની ઓળખ જણાવો.
 (a) નામિક સંજ્ઞાધારક
 (b) આખ્યાતિક વિશેષણ સાધક
 (c) આખ્યાતિક સંજ્ઞાધારક
 - (5) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ પ્રયોગ રવાનુકારી છે ?
 (a) બડબડવું (b) એકાએક (c) સીધેસીધું
 - (6) નીચેનામાંથી મધ્યમપદલોપી સમાસ ઓળખાવો.
 (a) આજીવન (b) મધમીઠું (c) આગગાડી
 - (7) "શ્યામજી ઘરે જ હતો; જો કે, તેને સામાન લેવા માટે બજાર જવું પડે તેમ હતું." – વાક્યમાં નિપાતની ઓળખ આપો.
 (a) છતાં (b) જ (c) માટે
 - (8) "વિલીનીકરણનું કાર્ય ખૂબ જ મુશ્કેલ હતું, છતાં પણ સરદાર સાહેબે કળથી પાર પાડ્યું." – આ વાક્યનો પ્રકાર જણાવો.
 (a) કર્મણિ (b) આજ્ઞાર્થ (c) સંકુલ
 - (9) નીચેના સંયોજકોમાંથી વિરોધવાચક સંયોજક ઓળખાવો.
 (a) જ્યાં.....ત્યાં..... (b) કારણકે (c) એટલેકે
 - (10) "ખાનું ઉઘાડી અંજન ભમરડો, જાળ અને સળિયા નીરવજીને સોંપે છે." – વાક્યમાં પ્રયોજીત કયો શબ્દ વ્યક્ત લિંગ ધરાવતો નથી ?
 (a) જાળ (b) ભમરડો (c) સળિયા
 - (11) આપેલા વિકલ્પોમાંથી કયો શબ્દ હંમેશા બહુવચનમાં જ પ્રયોજાય છે ?
 (a) અભિનંદન (b) ભાઈ (c) માણસ:
 - (12) ગુજરાતી ભાષામાં વાક્યોના મુખ્ય પ્રકારો કેટલા ભણવામાં આવ્યા છે ?
 (a) બેથી પાંચ સુધીના (b) અનેકાનેક (c) માત્ર ત્રણ જ